

Naaja Nathanielsen
Inuit Ataqtigiit
/MAANI

Imaani umiarsuarni ikummatissanik oqimaatsunik atuinnermut avatangiisinut piumasaqaatit pillugit, aammalu immikkoortuni aniatitsinermik annikillisisiviusinnaasuni aningaasartuutissanik naliliineq pillugu § 37 naapertorlugu apeqqut

Asasara Naaja Nathanielsen,

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqqutinnut qutsavigaakkitt.

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaata imartaani umiarsuarni ikummatissanik oqimaatsunik atuinnermut malittarisassiulersaarpa?

Apeqqutip siulluip akineqarnissaanut atugassatut Nunamut Namminermt, Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalakkersuisoq imaattumik akissuteqartinneqarpoq:

”Ullumikkut Kalaallit Nunaata imartaani avatangiisit nunami sumiiffinnut immikkoortitsineq, tassalu 3-sømilimut killeqarfik aallaavigalugu inatsisit assigiinngitsut marluk tunngavigalugit maleruagassaqartinneqarpoq. 3-sømilimut killeqarfiup iluani, tassani sinerissami titarnermit tunngaviumit (aammattaq Kalaallit Nunaata imartaanik taaneqartartumit) 3-sømilit tikillugit immami avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 3. november 1994-imeersoq – Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 3-kkut, 6. juni 1997-imeersukkut aamma Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 2-kkut, 21. maj 2004-meersukkut allannguuteqartinneqartoq – atuutsinneqarpoq.

Kalaallit Nunaata imartaata avataani (3-sømilimut killeqarfimmit, aningaasaqarnikkut killeqarfiup immikkut ittup naaffigisaanit) danskit inatsisaat atuuppoq, tassani danskit imartaani avatangiisinut peqqussut nr. 1035, 22. oktober 2004-meersoq pineqarluni. Danskit imartaani avatangiisinut peqqussut Avatangiisinut Ministereqarfimmi Pinngortitamut Aqutsisoqarfimmit ingerlanneqarpoq. Imartami avatangiisinut peqqussummi allassimavoq, danskit avatangiisinut ministeria iliuusissanut immikkut ittunut maleruagassiornissamat periarfissaqartoq, tassungalu ilanngullugu mingutsitsineq killilersimaarniarlugu umiarsuarni uuliamillu qalluivinni ikummatissanut tunngatillugu piumasaqaateqarsinnaasoq.

Kalaallit Nunaanni avatangiisinut inatsimmut, nunami aammalu nunamut atasumik imaani mingutsitsinermut atuutsinneqartumut sanilliullugu, maannakkut Kalaallit Nunaanni immami avatangiisinut inatsisini atuuttuni Kalaallit Nunaata imartaani, tassalu

28. jan 2011
Sagsnr. 2011-044566
Dok. Nr. 552395

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: iaan@nanoq.gl
www.nanoq.gl

3-sømilimut killeqarfiup iluani umiarsuarni ikummatissanik oqimaatsunik atuinermut inatsisitigut tunngavissaqanngilaq.

Kalaallit Nunaanni nunami ikummatissanik oqimaatsunik nunamiititaqartoqarnerisooq Nunamut Namminermit, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik ilisimasaqanngilaq, kisiannili umiarsuit ikittuinnaat uuliat oqimaatsut atorlugit Kalaallit Nunaata imartaani suliaqartut, uulialu taakkua nunani allani imaluunniit umiarsuarnit allanit pisiarisaraat ilimagineqarpoq.

Nunani Issittuni Isumasioqatigiit ataanni suleqatigiissitat arlaliupput, taakkununga PAME (Protection of Arctic Marine Environment) ilaalluni. PAME misissuinernek, Norgemit aamma USA-mit aqunneqartunik aallartitaqarpoq, tassani nunani issittuni umiarsuit ikummatissanik oqimaatsunik atuineranni assartuinerannilu ulorianaateqarsinnaasut, aammalu ikummatissanik oqimaatsunik aniasoqassagaluarpat tamatuma avatangiisinut sunniutissaannik paasiniaasoqarluni. Misissuinerne aamma maleruagassanik nunat tamat akornanni atuuttussanik suliaqarnikkut ulorianaataasinnaasut annikillisinneqarnissaannut periarfissat misissorneqassapput.

Immami avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut peqqussutaata iluarsanneqarnissaanut atatillugu Kalaallit Nunaata imartaani umiarsuit ikummatissanik assigiinngitsunik atuinerannut atatillugu avatangiisinut piumasaqaatit sukaterneqarnissaannut pisariaqartitsineq periarfissallu Naalackersuisut nalliiiffiginiarpaat, taamaalilluni ilaatigut umiarsuit ilaasa ikummatissanik oqimaatsunik atuinerannut maleruagassiuussinissaq periarfissinneqassalluni. Kalaallit Nunaata imartaani umiarsuit angalaneranni ikummatissanik oqimaatsunik atuneq pillugu maleruagassiortoqassappat, nunat tamat akornanni maleruagassat pisussaaffiillu pingaartinneqarnissaat pisariaqartussaavoq”.

Naalackersuisut gassinik silaannaap kissatsikkiartorneranut patsisaasunut aningaasartuutaasussanut misissuinerat sumut killippa?

Gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsineq annikillisinnaarlugu sunniutissat pillugit nassuiaat 2008 – 2012 saqqummiunneqarmalli (UKA2009/127), atorfillitakka assartuussinermi aalisarnermilu aallartitanik ataatsimeeqateqartarsimapput. Ataatsimiinnerni taakkunani gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsineq annikillisinnaarlugu suliniutit suut aallartinneqareersimanersut paasinierneqassapput, kiisalu annikillisisiviusinnaasut nutaat misissorneqassapput, taakkunungalugu aningaasartuutaasinnaasut missiliorneqassallutik.

Air Greenlandip aamma Royal Arctic Line-p ataatsimeeqatigineqarnerini inerniliissutigineqarpoq, suliffeqarfiit marluk taakku niuerpalaartumik ingerlatsinermit assingusunik piumasaqaateqarfiusunik sullissisuusut, taakkulu aqutugalugit namminerlutik annikillisisiviusinnaasunik naliliinissamut kajumissuseqarlutik. Assersuutigalugu Air Greenlandip ikummatissanut aningaasartuutai aningaasartuutit tamarmiusut 30%-ii pallillugit amerlaassuseqartarput, taamaattumillu suliffeqarfiup avatangiisit aammalu suliffeqarfiup aningaasaqarnera unammillersinnaaneralu eqqarsaatigalugit atuinerminik annikillisisinissaq annertuumik aalluppaa.

Air Greenlandimii aallartitaq oqaluttuarpoq, suliniutit suliffeqarfiup aallarertiigai aallutiinnarniarlugillu ingerlatinnagai ilaatigut tassaasut: nunap iluani timmisartuussinerit pitsanngorsaaffigineqarneri, mikkiartornermi orsersortarnermilu periusissat, timmisartunik DCH8-nik nutaanik ikummatissanillu atorluaanerusunik (ikummatissaq 800 l/nal. ak. timmisartorfiusumut ataatsimut, DCH7-it ikummatissamik 990 l/ nal. ak. timmisartorfiusumut ataatsimut naleqqiullugu) atuutsitsilerneq, ikummatissamut aningaasaqarnermut pitsannguiniarluni teknologiimik, soorlu sumiissusersiutinik atuneq, aamma sannavinni allaffeqarfinnilu nukimmik isumalluutinillu atuinerup eqqumaffigineqarnera.

Royal Arctic Line-p ingerlatsinermi ikummatissamik atuinerup annikillisinneqarnissaa aamma eqqumaffigaa. Umiarsuarnik pilersuisuusussanik tallimanik nutaanik, 2012-imi 2013-imilu ingerlalersussatut naatsorsuutigineqartunik pilersuinissaq pillugu isumaqatigiissuteqarnikkut ikummatissanut aningaasaqarneq aammalu aniatitat avatangiisinut silallu pissusaanut ajoqutaasinnaasut aalajangiinissamut tungaviusuni naliliiffigineqarput. Motoorit Tier 2-t atorneqalernerisigut umiarsuit aniatitsinermit nunat tamat akornanni killissarititaasunik malinninnissaat qulakkeerneqassaaq, kisiannili umiarsuit nutaat atorlugit aamma ikummatissanut aningaasaqarneq pitsanngortinneqassaaq. Umiarsuit maannakkut nunaqarfinnut pilersuinermit atorneqartut sanilliukkaanni, nassiussanut km³-mut ataatsimut ikummatissaq atorneqartoq maannakkut atuinermit naleqqiullugu 33%-iinnaassaaq, taamaalillunilu gassit silaannarmik kissatsitsisartunik pujoralannillu avatangiisinut mingutsitsisartunik (SOx aamma NOx) aniatitsineq annikillisinneqassaaq.

Aamma Royal Arctic Line-mi angalanissanut pilersaarutit pitsanngorsarneqarput, 2010-milu upernaakkut Fuel Efficiency Manager-mut atortut nutaat atorneqalerput. Tamatuma saniatigut Imarpik ikaarlugu angalanermi atuinermit annikillisisussat, Slow Steaming-imik taaneqartut atuutsinneqalerput. Slow Steaming-ip atulersinneqalernerani umiarsuarni inuttat umiarsuarmi atuutsitsilernissamut suleqataatinneqarput.

Tamatuma kingorna aalisarnermi aallartitanik oqaloqatiginninnernik ingerlataqarpugut. 2010-mi septembarimi Naalakkersuisoqarfiup Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik aamma Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat ataatsimeeqatigai, aalisarnermi gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsineq aamma annikillisisinissamut sunniiniutissat oqaluuserineqarnissaat siunertarineqarluni. Inuussutissarsiornermi assigiinngisitaarneq annertoq atorneqarpoq – ullumikkut aalisarneq immikkoortortat angisuut, akunnattumik angissusillit mikisuaqqallu atorlugit ingerlanneqarpoq. Immikkoortortat taakku immikkut aningaasartuutaanik nalilersuisoqarsinnaalissappat, sunniiniutissat suussusersiniarlugit suliasat annertuut suliarineqaaqqaartariaqarput.

Sunniiniutissat suussusersineqartut atuutsinneqalernerini periarfissat sunniutissallu oqallisigineqarnissaannut, sunniiniutissani ataasiakkaani aningaasartuutissat naliliiffigineqarnerat piareeripata inuussutissarsiornermi, ingerlatsinermi aammalu Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaannit aallartitat ataatsimeeqatiginiarlugit aggersassavakka.

Jens B. Frederiksen